

SUNUŞ

9. sayımızı “Onuncu sayıda farklı konularla buluşmak dileğiyle” noktalamıştık. Ne mutlu ki bugün bu dileğimiz gerçekleşiyor. Siz değerli okuyucularımız ve bilim dünyası ile 10. sayımızı paylaşıyor olmanın haklı gurunu yaşıyoruz.

Öncelikle, üç yıldır aralıksız olarak ve ilkelerinden taviz vermeden yayımlanan “ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN [ZfWT] (JOURNAL OF WORL OF TURKS - TÜRKLERİN DÜNYASI DERGİSİ)”e çalışmalarını ile katkı sağlayan araştırmacı ve yazarlarımızın göstermiş oldukları yoğun ilgiye çok teşekkür ediyoruz. Birbirinden kıymetli çalışmalar arasından değerli hakemlerimizin görüşleri ve yayın kurulumuzun kararı doğrultusunda, alanına katkı sağlayacağını düşündüğümüz bilimsel, nitelikli yazıları 10. sayımızla bilim dünyasına sunuyoruz.

Dergimizin bu sayısında on beş özgün makale yer almaktadır. Makaleler, sosyal bilimlerin tarih, sosyoloji, eğitim alanından edebiyat, eski Türk edebiyatı, Türk dili, dilbilim alanına kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır.

Prof. Dr. İsmet Cemiloğlu ve Dr. Ülker Şen, “Belçika’da Yaşayan Türk Çocuklarının Demografik Özelliklerine Göre Türkçeye Yönelik Tutumları” başlıklı çalışmalarında, Belçika’da yaşayan Türk çocuklarının demografik özelliklerine göre Türkçeye yönelik tutumlarını ortaya koymaya çalışmışlardır. Söz konusu çalışma Belçika’nın Anvers, Gent, Genk, Brüksel bölgelerinde Türkçe ve Türk kültürü dersi alan 11-15 yaş arası 198 Türk çocuğu ile yapılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda şaşırtıcı bulgulara ulaşılmıştır.

Doç. Dr. Hikmet Asutay, “Oluşum Romanı Geleneği İle Günümüzdeki İzleri Üzerine” başlıklı yazısında, teknik terim olarak oluşum kavramı ve kavramın algılanması, modern çağda oluşum kavramı, Türk yazınında oluşum romanı konuları üzerinde durmuştur. Asutay, “oluşum romanı” kavramını tanıtip günümüz post-modernizm kavramı ile birlikte romancılığın yöneldiği dil ve biçim anlayışını ortaya koyarken Orhan Pamuk’un “Cevdet Bey ve Oğulları” adlı romanından yola çıkmıştır.

Doç. Dr. Hikmet Asutay ve yüksek lisans öğrencisi Oktay Atik, başka kültür içinde kendi kültürüne bağlı kalarak yaşamanın ortaya çıkardığı kuşak çatışmalarını sergilemek, bu çatışmalardan doğan sorunları ve gençlik alt kültürlerini örneklendirmek amacıyla Türk-Alman yazınının ürünü olan Fatih Akın'ın "Kurz Und Schmerzlos" filmi incelemiştir. "Fatih Akın'ın 'Kurz Und Schmerzlos' Filminde Türk-Alman Gençlik Alt Kültürlerinin Yansımaları" başlığını taşıyan makalede, film diyalogları örneğinde iki dünyanın arasında kalan ikinci kuşak göçmen çocuklarının popüler kültür ile bunalımlarını üzerlerinden beraber atıp özgürleşme hayallerinin varlığını ortaya koymuşlardır.

Yrd. Doç. Dr. İlkay Şahin, İngilizce olarak kaleme aldığı "From Tradition to Religion: Organisational Transformation of the London Turkish Migrant Community" başlıklı yazısında, Avrupa'da yer alan çok sayıda Türk göçmen topluluklarından biri olan Londra Türk göçmen topluluğunu dinî inanç sistemi ekseninde değerlendirmiştir. Şahin, yapmış olduğu çalışmada, göçün bir sonucu olarak dinî inanışların geleneksel yapısında görülen değişimi incelemiş, dikkat çekici sonuçlara ulaşmıştır.

İnsanların saldırganlık duygularının bir ifadesi olan beddua hemen her toplumda varlığını sürdürmektedir. Kötü söz, bedduaların toplumlarda farklı kullanımları olduğu gibi toplumların birbirini etkilemesi ile benzerlikler de görülebilmektedir. Yrd. Doç. Dr. Fatma Öztürk Dağabakan, "Die Fluchwörter und Verwünschungen im Deutschen und im Türkischen" başlıklı yazısında karşılaştırmalı dil bilimsel yöntemle bedduaları incelemiş, kültürel farklılıkların ve etkileşimlerin beddualara nasıl yansıdığını Türk ve Alman örnekleri doğrultusunda ortaya koymuştur.

Cizye muhasebe defterleri, Osmanlının çeşitli bölgelerinde cizye vergisinin nasıl belirlenip toplanacağını, vergiyi kimlerin topladığını, toplanan verileri kimlerin kontrol ettiğini, tahsil edilen cizye malının hazineye teslim taksitlerinin miktar ve tarihlerini açık ve kesin şekilde gösteren resmî belgelerdir. Cizye muhasebe defterleri, sayılan bu özelliklerinden dolayı Türk iktisat tarihi için olduğu kadar dönemin değerlendirmesini yapmak için de önem taşımaktadır. Yrd. Doç. Dr. Recep Dünder, "H. 1269 (1852-1853) Tarihli Kıbrıs Cizye Muhasebe Defteri" başlıklı yazısında Kıbrıs'ın 1269 (1852-1853) yılı cizye vergisinin talep ve tahsil verileri ile bunların muhasebe kayıtlarının yer aldığı 1375 numaralı cizye muhasebe defterindeki bilgileri incelemiştir. Dünder, çalışmada 1375 numaralı cizye muhasebe defterine göre Kıbrıs'ta cizyeye tabi reyanın gelir durumlarına göre kaza, mahalle, köy ve manastırlara dağılımını ve cizye bedellerini de tablolar hâlinde vermiştir.

Cizye muhasebe defterlerinde olduğu gibi vakıf defterleri de tarih araştırmalarında üzerinde çalışılan konunun takibini kolaylaştırdığı gibi eksikliklerini de tespit etmede yardımcı olmaktadır. Yrd. Doç. Dr. Nevzat

Topal, “*Karaman Eyaleti Vakıf Defterinde Niğde Vakıfları (H.881/ M. 1476)*” adlı yazısında, Fatih Sultan Mehmet devrinde H.881/ M.1476 senesine ait vakıf defteri ışığında Karaman eyaletindeki vakıfların tarihine ışık tutmaktadır.

“*Mehmet Ali Paşa'nın Anadolu'ya Saldırısının Niğde ve Nevşehir Yöresindeki Tesirleri*” başlıklı yazıyı Yrd. Doç. Dr. Efkân Uzun kaleme almıştır. Uzun, çalışmasında 19. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti'nin içine düştüğü zor durumun bir sonucu olarak Mısır yönetiminde söz sahibi olan Mehmet Ali Paşa'nın Osmanlı Devleti'ne isyanını değerlendirmiştir. İsyân sonrası oğlu İbrahim'in önderliğinde Anadolu'ya gönderdiği ordunun başta Niğde ve Nevşehir olmak üzere Orta Anadolu'ya olan etkilerini Osmanlı Arşivi'nde bulunan konuyla ilgili belgelere dayanarak ortaya koymuştur.

Arifi tarafından yazılmış beş ciltlik “Şahname-i Al-i Osman” eserinin “Süleymanname” isimli beşinci cildi, Kanuni Sultan Süleyman dönemine ait pek çok resmi içermektedir. Yrd. Doç. Dr. Başak Burcu Tekin, “*Arifi Süleymanname'sinde Kaftan Tasvirleri: Kanuni Dönemi Dokümanları Hakkında Bir Değerlendirme*” başlıklı yazısında, “Süleymanname”de yer alan kaftan resimlerinden yola çıkarak günümüze ulaşan kaftan örneklerini sanat tarihi merkezinde Osmanlı siyasi ve sosyo-kültürel yaşamını değerlendirmiştir. Fotoğraflarla desteklenen çalışmada ilginç sonuçlara ulaşılmıştır.

Mesir macunu, 41 çeşit baharat ve şifalı ottan oluşan bir macun çeşididir. Hoş ve lezzetli kokusu olan mesir macununun iştah açıcı, kan dolaşımını düzenleyici, yorgunluğu giderici vs. birçok özelliği olduğuna inanılır. Bu şifa kaynağı mesir macununun ne zaman çıktığı, kim tarafından kullanıldığı konusunda farklı görüşler mevcuttur. Bu görüşlerden birini de Yrd. Doç. Dr. Şaban Doğan, “*Tercüme-i Akrebâdîn'de Yer Alan Bir Mesir Macunu Terkibi Üzerine*” başlıklı yazısında dile getirmektedir. Doğan, Anadolu Türk tıbbının köklü bir unsuru olan mesir macununun Merkez Efendi'den binlerce yıl önce hazırlanmış olabileceği fikrini ortaya atmaktadır. Doğan, ayrıca 15. yüzyıla ait bir tıp kitabı olan “*Terceme-i Akrebâdîn*”deki bir mesir macunu tarifine de çalışmasında yer vermiştir.

Eski Türkçede, ilk hecelerdeki yuvarlak ünlülerin darlık veya genişlik bakımından tespiti ciddi bir problemdir. Yrd. Doç. Dr. Erdem Uçar ve Yrd. Doç. Dr. Mustafa Levent Yener, “*Eski Türkçede İlk Hecedeki Yuvarlak Ünlüler Meselesi ve Divanu Lügat-it Türk*” başlıklı yazılarında bu sorun üzerinde durmuşlardır. Sorunun çözümü için sadece Eski Türkçe kaynaklara başvurmanın yeterli olmadığına, bunun yanında karşılaştırmalı Türk lehçeleri yöntemine de başvurulması gerektiğine dikkat çekmişlerdir. Ayrıca Divanu Lügat-it Türk'ün Türkçeye ait bu ve benzeri sorunların çözümünde oynadığı rollün önemi üzerinde durmuşlardır.

Yrd. Doç. Dr. Kubilay Özyer ve doktora öğrencisi Engin Kanbur, “*Toplam Kalite Yönetiminden Yöneticilerin Motivasyonuna Uzanan Yolun İncelenmesi Üzerine Ampirik Bir Araştırma*” başlıklı yazılarında, işletmelerin müşterilerine ulaşabilmelerinde önemli bir yönetim felsefesi olan “Toplam Kalite Yönetimi”nin yöneticilerin motivasyonuna olan etkilerini, işletmelerin sahip oldukları insan kaynakları ışığında ele almışlardır.

“*Konaklama Tesislerinde Kalan Ailelerin Yaşam Kalitesi*” başlıklı yazıyı kaleme alan Yrd. Doç. Dr. Hatice Şimşek Bekir, Arş. Gör. Hande Şahin ve Öğrt. Gör. Agah Tekindal, araştırmalarında konaklama tesislerinde kalan ailelerin yaşam kalitesini ve yaşam kalitesini etkileyen faktörlerin neler olduğunu belirlemeye çalışmışlardır. Çalışmalarında veri toplama aracı olarak “Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Değerlendirme Anketi Kısa Formu”nu kullanmışlardır. Çalışmada, araştırmaya katılan ailelerin ölçek alt boyutları ile yaş, meslek eğitim ve gelir düzeyi arasında anlamlı farklılığın olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

İlköğretim çağı çocuklarının mekânsal algı ve çizgi arasında kurdukları ilişkinin varlığı üzerine şekillenen “*İlköğretim Çağı Çocuklarının Mimari Obje Olarak Anıtkabir’i Algılayışı ve Biçimsel İfadesi*” başlıklı yazı, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Uysal ve Fadimana Selvi tarafından kaleme alınmıştır. Söz konusu araştırma, mimari bir unsur olarak yaygın bir şekilde bilinen ve çizgisel ifade açısından çok net biçimlenişler içeren Anıtkabir bağlamında gerçekleştirilmiştir. Çalışma, çocuğun Anıtkabir ile ilgili görsel algıları neticesinde bellekte kalan mekânın çizgi aracı ile biçimsel olarak ifade edilmesinde sanatsal gelişim dönemlerinden; şematik, gerçekçiliğin doğuşu ve gerçekçilik evreleri ile ne derece örtüştüğünü ele almaktadır.

Çevre, canlı-cansız varlıkların bir ara bulunduğu, hem birbirlerini etkiledikleri hem de birbirlerinden etkilendikleri ortamdır. İnsan, bu ortamın temel dinamikleri olan hava, su ve toprağı bilerek veya bilmeyerek kirletmektedir. Bu kirlilik, bir bölgeyi ya da bir topluluğı değil bütün dünyayı ve insanlığı tehdit etmektedir. Bu tehdidin ortadan kalkması da yine insan eli ile, insanı bilinçlendirerek olacaktır. Doktora öğrencisi Abdullah Karataş ve Arş. Gör. Gökçe Aslan da bu gerçekten yola çıkarak “*İlköğretim Öğrencilerine Çevre Bilincinin Kazandırılmasında Çevre Eğitiminin Rolü: Ekolojik Temelli Yaz Kampı Projesi Örneği*” başlıklı yazılarını kaleme almışlardır. Çalışmalarında, Niğde Üniversitesi ve TÜBİTAK iş birliği ile 2011 yılında gerçekleştirilen “Ekoloji Temelli Yaz Kampı Projesi” örneğinde çevre bilincinin nasıl oluşturulabileceğine ilişkin önerilerde bulunmaktadır.

“ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN [ZfWT] (JOURNAL OF WORL OF TURKS - TÜRKLERİN DÜNYASI DERGİSİ)”in onuncu sayısını zengin içeriğı ile okurlara, bilim insanlarına,

Necati Demir
Sunuş

araştırmacılaraya sunuyoruz. Okurlarımızın, yazarlarımızın ve hakemlerimizin katkılarıyla büyüyerek ilerlemeye devam edecek olan dergimizin on birinci sayısı, 15 Aralık 2012 tarihinde yayımlanacaktır.

Dünya üzerinde Türklerin tarihi, dili, kültürü, sanatı konusunda çalışan, çalışmalarını bulunan bütün bilim adamlarını “ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN [ZfWT] (JOURNAL OF WORL OF TURKS - TÜRKLERİN DÜNYASI DERGİSİ)”de buluşmaya davet ediyoruz.

15 Ağustos 2012
Prof. Dr. Necati DEMİR
Editor in Chief